

Volume II (2016)

Lykopolisli Ozan Kolluthos, Hellene'nin Kaçırılması

Κολλούθου Ποιητοῦ Λυκοπολίτου, Ἀρπαγή τῆς Ἑλένης

Çeviren: Ayşe SÖNMEZ YAKUT

*Libri: Kitap Tanıtımı, Eleştiri ve Çeviri Dergisi'*nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Volume II: Ocak-Aralık 2016) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır.

Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni: Lykopolisli Ozan Kolluthos, *Hellene'nin Kaçırılması*. Çev. A. Sönmez-Yakut. *Libri* II (2016) 456-486. DOI: 10.20480/lbr.2016038

Geliş Tarihi: 13.07.2016 | Kabul Tarihi: 15.11.2016
Elektronik Yayın Tarihi: 26.12.2016

Editörya: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

ΚΟΛΛΟΥΘΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΛΥΚΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ

νύμφαι Τρωιάδες, ποταμοῦ Ξάνθοιο γενέθλη,
 αἶ πλοκάμων κρήδεμνα καὶ ἱερὰ παίγνια χειρῶν
 πολλάκι πατρώησιν ἐπὶ ψαμάθοισι λιποῦσαι
 ἐς χορὸν Ἰδαίησιν ἐπεντύνασθε χορείαις,
 5 δεῦτε, θεμιστοπόλοιο νοήματα μηλοβοτῆρος
 εἶπατέ μοι, κελάδοντος ἀπορνύμεναι ποταμοῖο,
 ἐξ ὀρέων πόθεν ἦλθεν ἀήθεα πόντον ἐλαύνων
 ἀγνώσσων ἀλὸς ἔργα; τί δὲ χρέος ἔπλετο νηῶν
 ἀρχεκάκων, ἵνα πόντον ὁμοῦ καὶ γαῖαν ὀρίνη
 10 βουκόλος; ὦ γυγίη δὲ τίς ἔπλετο νεῖκεος ἀρχή,
 ὄφρα καὶ ἀθανάτοισι θεμιστεύσωσι νομῆς;
 τίς δὲ δικασπολίη; πόθεν ἔκλυεν οὖνομα νύμφης
 Ἀργείης; αὐταὶ γὰρ ἐθηήσασθε μολοῦσαι
 Ἰδαίης τρικάρηνον ὑπὸ πρηῶνα Φαλάκρης
 15 καὶ Πάριν οἰοπόλοισιν ἐφεδριώνοντα θωόκοις
 καὶ Χαρίτων βασιλείαν ἀγαλλομένην Ἀφροδίτην.
 ὦς ὁ μὲν ὑψιλόφοισιν ἐν οὔρεσιν Αἰμονιῶν
 νυμφιδίων Πηλῆος ἀειδομένων ὑμεναίων

LYKOPOLİSLİ OZAN KOLLUTHOS
HELENE'NİN KAÇIRILMASI

Çeviren Ayşe SÖNMEZ YAKUT*

Ey Troialı Nympheler, Ksanthos¹ Nehri'nin evlatları,
siz ki, buklelerinizi örten örtüleri ve ellerinizdeki kutsal oyuncakları
sık sık bırakıp babacığınızın kıyısındaki kumsala,
İda'daki² danslar eşliğinde giyinir kuşanırsınız koro uğruna.
Kalkın gelin şimdi çağlayan ırmaktan buraya! 5
Söyleyin bana, hakemlik eden çobanın aklındakini,
hangi kayalık yerlerden gelmiş, bilinmeyen sulara yelken açıp,
denizin hünerlerinden bihaber? Ne işi vardı denizde, kötülüklerin başlangıcı
olan gemilerin, işte orada uyandırdı sığırtmaç hem denizi hem karayı.
Ey Ogygia, neydi düşmanlığın başlama sebebi? 10
Çobanların verdiği cevap mıydı ölümsüzlere?
Hüküm ne idi? Nereden duymuştu çoban, Argoslu *nymphenin*³ adını?
Siz de gelince gördünüz
İda'daki Phalakra'nın⁴ üç tepeli doruğu altında,
karar koltuğunda bir başına oturan Paris ile, 15
Kharisler'in göklere çıkardığı kraliçeleri Aphrodite'yi.
Haimonialıların⁵ yüksek tepeli dağlarında,
söylenirken Peleus'un evlilik türküleri,

* Arş. Gör, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Ankara. asonmez@ankara.edu.tr

Ζηνὸς ἐφημοσύνησιν ἐφνοχόει Γανυμήδης·
 20 πᾶσα δὲ κυδαίνουσα θεῶν ἔσπευδε γενέθλη
 αὐτοκασιγνήτην λευκώλενον Ἀμφιτρίτης,
 Ζεὺς μὲν ἀπ' Οὐλύμπιοιο, Ποσειδάων δὲ θαλάσσης·
 ἐκ δὲ Μελισσήεντος ἀπ' εὐόδοιμοι Ἐλικῶνος
 Μουσάων λιγύφωνον ἄγων χορὸν ἦλθεν Ἀπόλλων·
 25 χρυσείοις δ' ἐκάτερθε τινασσόμενος πλοκάμοισι
 βότρυς ἀκερσεκόμης ζεφύρω στυφελίζετο χαιτήσιν.
 τὸν δὲ μεθ' ὠμάρτησε κασιγνήτη Διὸς Ἥρη.
 οὐδ' αὐτὴ βασίλεια καὶ ἀρμονίης Ἀφροδίτη
 ἐρχομένη δῆθυνεν ἐς ἄλσεα Κενταύροιο.
 30 καὶ στέφος ἀσκήσασα γαμήλιον ἤλυθε Πειθῶ,
 τοξευτῆρος Ἔρωτος ἐλαφρίζουσα φαρέτην.
 καὶ βριαρὴν τρυφάλειαν ἀπὸ κροτάφοιο μεθείσα
 ἐς γάμον ὠμάρτησε γάμων ἀδίδακτος Ἀθήνη.
 οὐδὲ κασιγνήτη Λητωιάς Ἀπόλλωνος
 35 Ἄρτεμις ἠτίμησε καὶ ἀγροτέρη περ ἐοῦσα.
 οἶος δ' οὐ κινέην, οὐ δῆμιον ἔγχος αἰείρων
 ἐς δόμον Ἡφαίστοιο σιδήρεος ἔρχεται Ἄρης,
 τοῖος ἄτερ θώρηκος, ἄτερ θηκτοῖο σιδήρου
 μειδιῶν ἐχόρευεν. ἔριν δ' ἀγέραςτον ἐάσας
 40 οὐ Χείρων ἀλέγιζε καὶ οὐκ ἐμπάζετο Πηλεΐς,
 ἢ δ' ἄτε βηρσῆεντος ἀποπλαγχθεῖσα νομοῖο
 πόρτις ἐρημαίησιν ἐνὶ ξυλόχοισιν ἀλάται
 φοινήεντι μύωπι, βοῶν ἐλατῆρι, τυπεῖσα·
 τοῖα βαρυζήλοισιν Ἔρις πληγῆσι δαμείσα

Zeus'un buyruklarıyla Ganymedes⁶ döktü şarabı.
Tüm tanrılar soyu yarıştı onurlandırmak için 20
beyaz kollu gelini⁷, Amphitrite'nin⁸ kız kardeşini:
Zeus Olympos'tan, Poseidon denizden gelmişti,
Melisseus'un⁹ topraklarının ötesinden, mis kokulu Helikon'dan
gelmişti Apollon, tok sesli Musalar'ın korosunu yönetmeye,
altın buklelerini savururken iki yanına, 25
uzun saçlarından bir tutam boğuşuyordu rüzgarla.
Aynı anda geldi Zeus'un kız kardeşi Hera.
Henüz gelmemiştii ahengin kraliçesi Aphrodite,
geç kaldı Kentauros'un korusuna¹⁰.
Peitho¹¹ da geldi bir gelin tacı takınmış, 30
sirtında kemankeş Eros'un okluğu.
Athene indirdi sağlam miğferini tepesinden,
katıldı evlilik törenine, bilmeden.
Teşrif etmedi Leto'nun kızı Artemis kendi rızasıyla,
Apollon'un kız kardeşi, vahşi hayvanların efendisi. 35
Geldi demir yürekli Ares, Hephaistos'un evine nasıl giderse öyle,
miğferini ve ölüm getiren mızrağını almadı yanına,
zırhı da yoktu, keskin kılıcı da,
tepiniyordu güle oynaya. Derken, Kheiron¹² önemsemedi Kavga tanrıça Eris'i,
bıraktı onu onursuz, Peleus da yaptı aynısını. 40
Nasıl ki, bir düve vadideki otlaktan ayrılıp
dolanır ıssız çalılıklarda,
çünkü canı yanmıştır sığırları dürtten kanlı üvendireden;
işte Eris de öyle dolanıyordu, deliye dönüyordu hasedinden,

- 45 πλάζετο μαστεύουσα, θεῶν πῶς δαίτας ὀρίνοι.
πολλάκι δ' εὐλάιγγος ἀπὸ κλισμοῖο θοροῦσα
ἴστατο καὶ παλινόρσος ἐφέζετο: χειρὶ δὲ γαίης
οὐδεὶ κόλπον ἄραξε καὶ οὐκ ἐφράσσατο πέρην:
ἤθελεν ὀρφναίων γυάλων κληΐδας ἀνεῖσα,
- 50 ἐκ χθονίων Τιτήνας ἀναστήσασα βερέθρων
οὐρανὸν ὑψιμέδοντος αἰστώσαι Διὸς ἔδρην.
ἤθελεν ἠχήμεντα πυρὸς πρηστήρα τινάσσειν,
Ἥφαιστῷ δ' ὑπόεικεν ἀμαιμακῆτη περ' εὐῶσα,
καὶ πυρὸς ἀσβέστοιο καὶ ὀπτευτήρι σιδήρου.
- 55 καὶ σακέων βαρύδουπον ἐμήσατο κόμπον ἀράσσειν,
εἴ ποτε δειμαίνοντες ἀναθρόσκοιεν ἰωήν:
ἀλλὰ καὶ ὀπλοτέρης δολίης ἀνεχάσσατο βουλῆς
Ἄρεα δειμαίνουσα, σιδήρεον ἀσπιδιώτην.
ἤδη δ' Ἑσπερίδων χρυσέων ἐμήσατο μῆλων:
- 60 ἔνθεν Ἔρις, πολέμοιο προάγγελον ἔρνος ἐλοῦσα
μῆλον, ἀριζήλων ἐφράσσατο δήνεα μόχθων.
χειρὶ δὲ διήσασα μόθου πρωτόσπορον ἀρχὴν
ἐς θαλίην ἔρριψε, χορὸν δ' ὤρινε θεάων.
Ἥρη μὲν παράκοιτις ἀγαλλομένη Διὸς εὐνή
- 65 ἴστατο θαμβήσασα καὶ ἤθελε ληΐζεσθαι:
πασάων δ' ἄτε Κύπρις ἀρειοτέρη γεγαυῖα
μῆλον ἔχειν ἐπόθησεν, ὅτι κτέρας ἐστὶν Ἐρώτων:
Ἥρη δ' οὐ μεθέηκε καὶ οὐχ ὑπόεικεν Ἀθήνη.
Ζεὺς δὲ θεῶν καὶ νεῖκος ἰδὼν καὶ παῖδα καλέσσας
- 70 τοῖον ὑφεδρήσοντα προσέννεπεν Ἑρμῶνα:
εἴ τίνα που Ξάνθοιο παρ' Ἰδαίου ρεέθροις
παῖδα Πάριν Πριάμοιο, τὸν ἀγλαὸν ἠβητήρα,

kuruyordu kafasında tanrıların şölenini nasıl birbirine katsam diye. 45
güzel taşlı koltuğundan,
hop oturup hop kalkıyordu;
toprağın özünü karıştırdı eliyle, düşünmedi ilerisini,
karanlık girdapların sürgülerini kaldırmaktı arzusu,
istiyordu Titanları yerin altından çıkarmayı, 50
göğün efendisi Zeus'un tahtını yıkmayı.
İstiyordu her yeri yakıp kavuracak kızgın ateşi savurmayı,
amma, azgın Eris kendiliğinden teslim etmişti elindekileri Hephaistos'a,
sönmez ateşin efendisi, demirci tanrıya.
Düşündü kalkanların gümbürdeyen tingirtisini çıkarmayı, 55
gürültünün verdiği korkuyla dağılsınlar diye oradan oraya.
Ne var ki vazgeçti son kurnaz fikrinden,
demir Ares'ten, kalkan taşıyandan korkusuna.
Şimdick Hesperid'lerin¹³ altın elmaları geldi aklına,
tez elden kopardı Eris oradan meyveyi, savaşın habercisini, 60
kurdu kafasında o bilindik acıların planını.
Eliyle yuvarlayarak ilk kargaşa tohumunu
fırlattı attı şölenin ortasına, ve birbirine kattı tanrıçalar korosunu.
Hera, Zeus'un karısı, paylaşır yatağını şerefle,
şaştı kaldı, yakalamak istedi onu. 65
Ama, Kypris¹⁴, içlerinde en kusursuz olanı,
çok istedi elma benim olsun, çünkü düşünüyordu onu Eros'un yadigarı.
Ama, vazgeçmedi Hera, Athene de bırakmadı onu.
Ve Zeus görünce tanrıçalar arasındaki kavgayı, çağırdı oğlunu,
tahtının altında oturan Hermes'i, dedi ki: 70
"İda Dağı'nda, Ksanthos sularının oralarda bir yerde
duymuşsundur Priamos'un oğlu Paris'i, parlak delikanlıyı,

Τροίης βουκολέοντα κατ' οὔρεα, τέκνον, ἀκούεις,
 κείνω μῆλον ὄπαζε: διακρίνειν δὲ θεάων
 75 κέκλεο καὶ βλεφάρων ξυνοχὴν καὶ κύκλα προσώπων.
 ἢ δὲ διακρινθεῖσα φέρειν περίπυστον ὀπώρην
 κάρτος ἀρειοτέρης ἐχέτω καὶ κόσμον Ἐρώτων.
 ὧς ὁ μὲν Ἑρμάωνι πατῆρ ἐπέτελλε Κρονίων:
 αὐτὰρ ὁ πατρώησιν ἐφημοσύνησι πιθήσας
 80 εἰς ὁδὸν ἠγεμόνευε καὶ οὐκ ἀμέλησε θεάων.
 πᾶσα δὲ λωιτέρην καὶ ἀμείνονα δίζετο μορφῆν.
 Κύπρις μὲν δολόμητις ἀναπτύξασα καλύπτρην
 λαὶ περόνην θυόεντα διαστήσασα κομάων
 χρυσῶ μὲν πλοκάμους, χρυσῶ δ' ἐστέψατο χαίτην.
 85 τοῖα δὲ παῖδας Ἐρωτας ἀνηῦτησεν ἰδοῦσα:
 ἐγγὺς ἀγών, φίλα τέκνα: περιπτύξασθε τιθήνην.
 σήμερον ἀγλαΐαι με διακρίνουσι προσώπων:
 δειμαίνω, τίμι μῆλον ὁ βουκόλος οὔτος ὀπάσσει.
 Ἥρην μὲν Χαρίτων ἱερὴν ἐνέπουσι τιθήνην,
 90 φασὶ δὲ κοιρανίην μεθέπειν καὶ σκῆπτρα φυλάσσειν:
 καὶ πολέμων βασιλείαν αἰεὶ καλέουσιν Ἀθήνην:
 μούνη Κύπρις ἀνακίς ἔην θεός, οὐ βασιλῆων
 κοιρανίην, οὐκ ἔγχος ἀρήιον, οὐ βέλος ἔλκω.
 ἀλλὰ τί δειμαίνω περιώσιον ἀντὶ μὲν αἰχμῆς
 95 ὧς θοὸν ἔγχος ἔχουσα μελίφρονα δεσμὸν ἐρώτων;
 κεστὸν ἔχω καὶ κέντρον ἄγω καὶ τόξον ἀείρω,
 κεστόν, ὅθεν φιλότητος ἐμῆς ἐμὸν οἶστρον ἐλοῦσαι
 πολλάκις ὠδίνουσι καὶ οὐ θνήσκουσι γυναῖκες.
 τοῖον ἐφεσπομένη ῥοδοδάκτυλος ἔννεπε Κύπρις,
 100 οἱ δ' ἄρα μητρῷφς ἐρατῆς αἰόντες ἐφετμῆς

otlatır Troia yamaçlarında sürüsünü,
git, ona ver elmayı; buyur ona, yargıçlık etsin
tanrıçaların kaşına gözüne. 75

Seçilen götürsün o meşhur meyveyi,
cesur olan kudrette sahip olsun aşkın süsüne".
İşte babası, Kronos oğlu böyle buyurdu Hermes'e.
O da kulak verdi babasının buyruklarına,
önderlik etti tanrıçalara yolda, saygıda kusur etmedi onlara. 80

Hepsi daha işveli, daha cilveli kıldı şeklini şemailini.
Açıkgöz Kypris kaldırdı duvağını,
sıyırdı saçlarından mis kokulu kurdeleyi,
altına çaldı saçlarını, dökülen buklelerini.

Sonra görünce yavruları Aşk tanrılarını, şunları dedi ağlaya ağlaya: 85
"Yarış başlıyor, sevgili çocuklarım, alın ananızı kollarınıza,
güzellik ayırt edici olacak bugünlük,
korkuyorum, bu çoban elmayı kime verir dersiniz.

Derler ki, Kharis'lerin kutsal anası Hera'dır,
hükümranlığı elinde tutan, asanın bekçisi o'dur, 90
Athene de sonsuz kraliçesidir savaşların,

Bir tek ben, Kypris, savaş nedir bilmem,
yoktur bir krallığım, yoktur savaş mızrağım, ok atamam ben.
Öyleyken ne diye korkayım mızrak karşısında,
sahipken aşkın büyüğü bağına sivri bir temren misali? 95

Memeliğim var benim, harekete geçiririm değneğimi, gererim yayımı,
kadınlar bu memelikten almıştı sevmenin sevilmenin tadını,
ölmesine ölmezlerdi, amma kıvranırlardı acı içinde".

İşte böyle konuştu gül parmaklı Kypris.
Gezgin Aşk tanrıları kulak verdi tatlı annelerinin ricasına, 100

- φοιτητῆρες Ἔρωτες ἐπερρώνοντο τιθήνη.
 ἄρτι μὲν Ἴδαϊν ὑπερέδραμον οὔρεος ἄκρην,
 ἔνθα λιθοκρήδεμνον ὑπὸ πρῶνος ἐρίπνην
 κουρίζων ἐνόμειε Πάρις πατρώια μῆλα.
 105 πομαίνων δ' ἐκάτερθεν ἐπὶ προχοῆσιν ἀναύρου
 νόσφι μὲν ἀγρομένων ἀγέλην πεμπάζετο ταύρων,
 νόσφι δὲ βοσκομένων διεμέτρεε πώεα μῆλων:
 καὶ τις ὄρεσσαύλοιο δορὴ μετόπισθε χιμαίρης
 ἐκκρεμὲς ἠώρητο καὶ αὐτῶν ἤπτετο μηρῶν,
 110 ποιμενίη δ' ἀπέκειτο, βοῶν ἐλάτειρα, καλαῦρος,
 τοῖος ἐπεὶ σύριγγος, ἐς ἥθεα βαιὸν ὀδεύων,
 ἀγροτέρων καλάμων λιγυρὴν ἐδίωκεν αἰοιδῆν:
 πολλάκι δ' οἰσπόλοισιν ἐνὶ σταθμοῖσιν αἰίδων
 καὶ ταύρων ἀμέλησε καὶ οὐκ ἐμπάζετο μῆλων:
 115 ἔνθεν ἔχων σύριγγα κατ' ἥθεα καλὰ νομῆων
 Πανὶ καὶ Ἐρμάωνι φίλην ἀνεβάλλετο μολπὴν:
 οὐ κύνες ὠρύνοντο καὶ οὐ μυκήσατο ταῦρος,
 μούνη δ' ἠνεμόεσσα, βοῆς ἀδίδακτος ἐοῦσα,
 Ἴδαίων ὄρέων ἀντίθροος ἴαχεν Ἥχῳ.
 120 ταῦροι δὲ χλοερῆς κεκορηότες ὑψόθι ποιῆς,
 κεκλιμένοι βαρύνουνον ἐπ' ἰσχίον εὐνάζοντο.
 ὧς ὁ μὲν ὑσπορόφοιο φυτῶν ὑπένερθε καλύπτρης
 τηλόθεν Ἐρμάωνα διάκτορον εἶδε λιγαίων.
 δεμαίνων δ' ἀνόρουσε, θεῶν δ' ἀλέεινεν ὀπωπῆν:
 125 καὶ χορὸν εὐκελάδων δονάκων ἐπὶ φηγὸν ἐρείσας
 μήπω πολλὰ καμοῦσαν εἶν ἀνέκοπτεν αἰοιδῆν.
 τοῖα δὲ δεμαίνοντα θέσκελος Ἐρμῆς:

takıldılar kendilerini büyütenin ardına.

Derhal koştular İda Dağı'nın tepesine,
genç Paris otlatıyordu babasının sürüsünü orada,
sarp kayalığın yamacı altında.

Saldı sürüsünü anaforlu ırmağın iki yanına, 105

ayırıyordu teknil boğa sürüsünü beşer beşer,
dağıtıyordu otlayan koyun sürüsünü ayrı,

derken, bir dağ keçisi takıldı peşine,
asıldı baldırına yukarıdan aşağı,

oysa orada değildi çobanın değneği, sığırların övendiresi, 110

nasıl ki bir keçi kavalın sesiyle girer bildiği yola,
bu keçi de işte öyle izledi kırsal kamışın yanık ezgisini.

O, hep şarkı söylerdi ıssız barakasında,
unuturdu boğaları, bakmazdı koyunlara.

İşte orada, her zamanki gibi güzel kavalını çalıyordu çoban, 115

gönderiyordu yüreklere dokunan ezgisini Pan'a, Hermes'e.

Köpekler ulumuyor, boğalar böğürmüyordu,

bir tek, esintili Ekho karşılık veriyordu çığılığıyla anlamadan,
yankılanıyordu İda dağlarından.

Boğalar, yeşil otlığın üzerinde doyurduktan sonra karınlarını, 120

kıvrıldılar o kaba böğürlerinin üstüne, uzandılar sere serpe.

Çoban da ağaçların yüksek gölgeliğinin hemen altındaydı,

bağırıyordu yanık sesiyle, derken, gördü uzaktan haberci tanrı Hermes'i.

fırladı yerinden korkuyla, kaçındı tanrıyla göz göze gelmekten,

dayadı bir meşeye, güzel sesli kaval takımını, 125

durdurmamıştı henüz, çoktandır süregelen şarkısını.

Sonra, emir eri Hermes şöyle dedi ürkek çobana:

- γαῦλον ἀπορρίψας καὶ πῶεα καλὰ μεθήσας
 δεῦρο θεμιστεύσειας ἐπουρανίησι δικάζων:
 130 δεῦρο διακρίνων προφερέστερον εἶδος ὀπωπῆς
 φαιδροτέρη τόδε μῆλον, ἐπήρατον ἔρνος, ὀπάσσαις.
 τοῖον ἀνηϋῖτησεν: ὁ δ' ἦπιον ὄμμα τανύσσας
 ἦκα διακρίνειν πειρήσατο κάλλος ἐκάστης.
 δέρκετο μὲν γλαυκῶν βλεφάρων σέλας, ἔδρακε δειρήν
 135 χρυσῶ δαιδαλέην, ἐφράσσατο κόσμιον ἐκάστης
 καὶ πιέρνης μετόπισθε καὶ αὐτῶν ἴχνια ταρσῶν.
 χειρῶν μειδιῶντα δίκης προπάροιθεν ἔλοῦσα
 τοῖον Ἀλεξάνδρῳ μυθήσατο μῦθον Ἀθήνη:
 δεῦρο, τέκος Πριάμοιο, Διὸς παράκοιτιν ἔασας
 140 καὶ θαλάμων βασιλείαν ἀτιμήσας Ἀφροδίτην
 ἠγορέης ἐπικούρον ἐπαινήσειας Ἀθήνην.
 φασὶ σε κοιρανέειν καὶ Τρώιον ἄστυ φυλάσσειν:
 δεῦρό σε τειρομένοισι σαόπτολιν ἀνδράσι θήσω,
 μὴ ποτέ σοι βαρύμηις ἐπιβρίσειεν Ἐνωῶ.
 145 πείθεο, καὶ πολέμους τε καὶ ἠγορέην σε διδάξω.
 ὧς ἢ μὲν πολύμηις ἀνηϋῖτησεν Ἀθήνη.
 τοῖα δ' ὑποβλήδην λευκώλενος ἔννεπεν Ἥρη:
 εἴ με διακρίνων προφερέστερον ἔρνος ὀπάσσης,
 πάσης ἡμετέρης Ἀσίας ἡγήτορα θήσω.
 150 ἔργα μόθων ἀθέριζε: τί γὰρ πολέμων βασιλῆ;
 κοίρανος ἰφθίμοισι καὶ ἀπτολέμοισι κελεύει.
 οὐκ αἰεὶ θεράποντες ἀριστεύουσιν Ἀθήνης:
 ὠκύμοροι θνήσκουσιν ὑποδρηστήρες Ἐνωῦς.
 τοίην κοιρανίην πρωτόθρονος ὤπασεν Ἥρη.
 155 ἢ δ' ἑάνον βαθυκόλπον, ἐς ἡέρα γυμνώσασα

“Bırak şimdi süt sağdığıın kovayı, bırak güzel sürünü arkada,
buraya gel bir koşu, yargıçlık et gökteki tanrıçalara,
gel de seç güzelliğiyle üstün olanı, gözleri kamaştırmanı, 130
ona bağışla bu tazecik tatlı elmayı”.

Hermes böyle söyledi. Paris de, dikti yumuşak bakışlarını tanrıçalara,
her birinin güzelliğini kavramaya çalıştı usulca.

Bakakaldı çakır gözlerin ışıltısına, altın dolanmış gerdanlarına,
süzdü her birini tepeden tırnağa, 135
baktı ayak topuklarına, tabanlarına varana dek.

Daha o kararını vermeden, Athene sürüdü onu ellerinden,
ve şöyle dedi gülümseyen Aleksandros'a:

“Buraya gel Priamos'un oğlu, boş ver Zeus'un karısını,
bırak onursuz kalsın Aphrodite, zifaf yatağının kraliçesi, 140
övsen ya Athene'yi, erkekliği koruyup kollayan tanrıçayı.

Madem sen krallık ediyorsun ve koruyorsun Troia kentini,
buraya gel de, yapayım seni bezgin yiğitlerin ulu kahramanı,
öfkesi burnunda Enyo¹⁵ çökemesin bir daha üzerine,
uy sözüme, göstereyim sana savaşın ve erkekliğin yolunu”. 145
İşte çok akıllı Athene böyle diller döktü ona.

Ve ardından sözü aldı ak kollu tanrıça Hera:

“Olur beni en güzel seçer, bana bahşedersen o elmayı,
ben de seni tüm Asya'mızın efendisi yaparım.
Boş ver sen savaş işlerini, bir kralın ne işi olur ki savaşla? 150

Kral dediğin buyurur güçlülere, alt edilemeyenlere.
Athene'nin yaverleri çok da cesur değildir her zaman,
ölüm yakalar Enyo'nun hizmetçilerini tez beri”.

Egemenliğini böyle bahşetti Hera, tanrılar tahtının en önde oturmanı.

Ama Kypris kaldırdı derin göğüslü urbasını havaya, 155

κόλπον, ἀνηώρησε καὶ οὐκ ἠδέσσατο Κύπρις,
 χειρὶ δ' ἐλαφρίζουσα μελίφρονα δεσμὸν ἐρώτων
 στήθος ἅπαν γύμνωσε καὶ οὐκ ἐμνήσατο μαζῶν.
 τοῖα δὲ μειδιώουσα προσέννεπε μηλοβοτῆρα:
 160 δέξο με καὶ πολέμων ἐπιλήθεο, δέχυνσο μορφήν
 ἡμετέρεην καὶ σκῆπτρα καὶ Ἄσιδα κάλλιπε γαίαν.
 ἔργα μόθων οὐκ οἶδα: τί γὰρ σακέων Ἀφροδίτη;
 ἀγλαΐη πολὺ μᾶλλον ἀριστεύουσι γυναῖκες,
 ἀντὶ μὲν ἠγορέης ἐρατὴν παράκοιτιν ὀπάσσω,
 165 ἀντὶ δὲ κοιρανίης Ἑλένης ἐπιβήσεο λέκτρων:
 νυμφίον ἀθήσει σε μετὰ Τροίην Λακεδαίμων
 οὐπω μῦθος ἔληγεν, ὁ δ' ἀγλαὸν ὤπασε μῆλον,
 ἀγλαΐης ἀνάθημα, μέγα κτέρας Ἀφρογενεΐη,
 φυταλίην πολέμοιο, κακὴν πολέμοιο γενέθλην.
 170 χειρὶ δὲ μῆλον ἔχουσα τόσσην ἀνενείκατο φωνὴν
 Ἥρην κερτομέουσα καὶ ἀντιάνειραν Ἀθήνην:
 εἴξατέ μοι πολέμοιο συνήθεες, εἴξατε νίκης.
 ἀγλαΐην ἐφίλησα, καὶ ἀγλαΐη με διώκει.
 φασὶ σε, μήτηρ Ἄρης, ὑπ' ὠδίνεσσιν ἀέξειν
 175 ἠγκόμων Χαρίτων ἱερὸν χορόν: ἀλλὰ σε πᾶσαι
 σήμερον ἠρνήσαντο, καὶ οὐ μίαν εὖρες ἀρωγόν.
 οὐ σακέων βασιλεία καὶ οὐ πυρός ἐσσι τιθήνη:
 οὐ σοὶ Ἄρης ἐπάρηξε, καὶ εἰ δορὶ μαίνεται Ἄρης,
 οὐ φλόγες Ἥφαιστοιο, καὶ εἰ φλογὸς ἄσθμα λοχεύει.
 180 οἶα δὲ κυδιάεις ἀνεμῶλιος, Ἄτρυτώνη,
 ἦν γάμος οὐκ ἔσπειρε καὶ οὐ μαιώσατο μήτηρ,
 ἀλλὰ σιδηρεῖη σε τομῆ καὶ ρίζα σιδήρου

çözdü memeliğini, kaldırıp attı utancını bir kenara,
 çıkarttı elleriyle aşkın mis kokulu kurdelesini,
 çıplak bıraktı göğsünü büsbütün, umursamadı memelerini.

Tebessüm ederek şöyle dedi çobana:

“Kabul et beni, boş ver sen savaşı, al güzelliğimi senin olsun, 160
 bırak asayı, Asya'yı, güzelim topırağı.

Anlamam ben savaş işlerinden, Aphrodite'ye neymiş kalkandan?

Kadın dediğin güzelliğiyle doruklaşır,
 sana erkeklik yerine vereceğim güzel mi güzel bir gelin,
 gireceksin krallık yerine Helene'nin yatağına. 165

Troia'dan sonra Lakedaimon da bilecek seni damadı”.

Konuşması daha bitmeden Paris, Aphrogeneia'ya¹⁶ verdi
 ışıl ışıl elmayı, güzelliğin timsali, büyük armağanı,
 böylece uzattı savaş dalını, savaşın kötücül tohumunu.

Aphrodite eliyle kavradı elmayı, bağırdı avazı çıkana dek, 170
 alaya aldı Hera'yı, yaman Athene'yi:

“Bırakın bana, a savaşın dostları, bırakın zaferi.

Güzelliğe gönül verdim ben, o da geldi peşimden.

Ey Ares'in anası, hani acılar içinde doğurmuştun
 güzel örgülü Kharisler'in tanrısal korosunu; ama bak, 175

bugün hepsi yok saydı seni tekmil, bulamadın yanında tek birini.

Kalkanların kraliçesi değil misin sen, değil misin ateşi emziren,

Ares yanında olmadı, oysa ki o'dur mızrağıyla köpüren,

Hephaistos'un sönmez alevi yanında olmadı, oysa ki o'dur ateşe can veren.

Ne de boşmuş övünmelerin, Atrytone¹⁷, 180

ne bir evliliğin dölüsün sen, ne de bir ana doğurdu seni,

keskin, demir uçlu bir baltayla çıktın

πατρῶων ἀλόχευτον ἀνεβλάστησε καρῆνων.
 οἷα δὲ χαλκείοισι καλυψαμένη χρῶα πέπλοις
 185 καὶ φεύγεις φιλότητα καὶ Ἄρεος ἔργα διώκεις,
 ἀρμονίης ἀδίδακτος, ὁμοφροσύνης ἀδαήμων.
 ἀγνώσσεις, ὅτι μᾶλλον ἀνάλκιδές εἰσιν Ἀθηναί
 τοῖαι, κυδαλίμοισιν ἀγαλλόμεναι πολέμοισι,
 κεκριμένων μελέων οὔτ' ἄρσενες οὔτε γυναῖκες;
 190 τοῖον ἐφουβρίζουσα προσέννεπε Κύπρις Ἀθήνην,
 ὧς ἢ μὲν πτολίπορθον ἀέθλιον ἔλλαχε μορφῆς
 Ἥρην ἐξέλασασα καὶ ἀσχαλώσαν Ἀθήνην:
 ἰμείρων δ' ὑπ' ἔρωτι καὶ ἦν οὐκ εἶδε διώκων,
 Δύσπαρις ἀθροίσας ἐπὶ δάσκιον ἤγαγεν ὕλην
 195 ἀνέρας ἐργοπόνιοιο δαήμονας Ἀτρυτώνης,
 ἔνθα πολυπθρέμοιο δαιζόμεναι δρύες Ἴδης
 ἤριπον ἀρχεκάκοιο περιφροσύνησι Φερέκλου,
 ὃς τότε μαργαίνοντι χαριζόμενος βασιλῆι
 νῆας Ἀλεξάνδρῳ δρυτόμῳ τεκτίνατο χαλκῶ.
 200 αὐτῆμαρ προβέβουλε καὶ αὐτῆμαρ κάμε νῆας,
 νῆας δ' οὐκ ἐνόησε καὶ οὐκ ἤσκησεν Ἀθήνη.
 ἄρτι μὲν Ἰδαίων ὀρέων ἠλλάξατο πόντον
 καὶ λεχέων ἐπίκουρον ἐφεσπομένην Ἀφροδίτην
 205 ἔπλεεν Ἑλλήσποντον ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
 τῶ δὲ πολυτλήτων σημήια φαίνετο μόχθων.
 κυανὴ μὲν ὑπερθεν ἀναθρώσκουσα θάλασσα
 οὐρανὸν ὀρφναίων ἐλίκων ἐζώσατο δεσμῶ
 εἶθαρ ἀμιχθαλόεντος ἀπ' ἠέρος ὄμβρον ἰεῖσα,
 210 ἐκλύσθη δὲ τε πόντος ἐρεσσομένων ἐρετάων.

babanın kafasından, doğum yatağın olmadan,
bedenin tunçtan urbalara sarınmıştı doğuştan.
Aşktan kaçarsın sen, takip edersin Ares'in işlerini, 185
uyum nedir, uyuşma nedir, ne bilirsin sen!
Görüyorsun, Atina anlamasa da savaş işlerinden,
koltukları kabarır şanlı savaşlarıyla,
ama ne erkektir ne de dişi uzuvlarına bakıldığında!".
İşte böyle dedi Kypris, kırdı Athene'nin gururunu, 190
kazandı güzellik ödülünü, kentleri yıkıma sürecektir o ödülü,
alt etti Hera'yı, bunalgın Athene'yi.
Aşk diye inim inim inleyen, görmediği bir kadının peşine düşen
zavallı Paris, iş bilen Atrytone'nin adamlarını kattı yanına,
götürdü sık çalılarla kaplı ormana. 195
İşte orada, ağaçlık İda'nın meşeleri kesilip gövdelerinden
yıkılıyordu yere, acıları başlatan Phereklos'un¹⁸ hüneriyle,
bu, o zaman istiyordu azgın yürekli kralın gönlünü hoş tutmayı,
Aleksandros¹⁹ için tunçla işledi ahşap gemileri,
o gün koydu kafasına, o gün yaptı gemileri, 200
Athene değildi onu ayartan, bunları yaptıran.
Paris derhal uzaklaştı İda Dağları'ndan denize doğru,
tanrıçanın gönlünü aldı kıyıda kurban seliyle,
istediydi evlilik yatağının bekçisi Aphrodite yanında olsun.
Yelken açıyordu Hellespontos'a denizin geniş sırtında, 205
kör olasıca acılar sivrildi orada.
Mavi deniz sıçradı yukarılara,
boyunduruğa vurdu gökyüzünü simsiyah yılankavi zincirle,
döktü yağmuru hemen o an, dumanlı havayuvardan,
kabardı deniz, kürekçiler kürek çekiyormuşçasına. 210

τόφρα δὲ Δαρδανίην καὶ Τρώιον οὐδας ἀμείψας
 Ἴσμαρίδος μεθέηκε παραπλῶν στόμα λίμνης,
 αἶψα δὲ Θρηκίσιον μετ' οὔρεα Παγγαίσιον
 Φυλλίδος ἀντέλλοντα φιλήνορος ἔδρακε τύμβον
 215 καὶ δρόμον ἐννεάκυκλον ἀλήμονος εἶδε κελεύθου,
 ἔνθα διαστείχουσα κινύρεο, Φυλλίς, ἀκοίτην
 δεχνυμένη παλινόρσον ἀπήμονα Δημοφώοντα,
 ὅπποτε νοστήσειεν Ἀθηναίης ἀπὸ δήμων.
 τῷ δὲ βαθυκλήροιο διὰ χθονὸς Αἰμονιῶν
 220 ἔξαπίνης ἀνέτελλεν Ἀχαιίδος ἄνθεα γαίης,
 Φθίη βωτιάειρα καὶ εὐρυάγυια Μυκίην.
 ἔνθεν ἀνερχομένοιο παρ' εἰαμενάς Ἐρμάνθου
 Σπάρτην καλλιγύναικα, φίλην πόλιν Ἀτρείωνος,
 κεκλιμένην ἐνόησεν ἐπ' Εὐρώταο ῥεέθροις.
 225 ἄγχι δὲ ναιομένην ὑπὸ δάσκιον οὔρεος ὕλην
 γείτονα παπταίνων ἐρατὴν θηεῖτο Θεράπην.
 οὐπω κείθεν ἔην δολιχὸς πλόος, οὐδέ γαλήνης
 δηρὸν ἐρεσομένων ἠκούετο δοῦπος ἐρετμῶν,
 καὶ χθονὸς εὐκόλποισιν ἐπ' ἠιόνεσσι βαλόντες
 230 πείσματα νηὸς ἔδησαν, ὅσοις ἀλὸς ἔργα μεμῆλει.
 αὐτὰρ ὁ χιονέοιο λοεσσάμενος ποταμοῖο
 ᾤχετο φειδομένοισιν ἐπ' ἵχνεσιν ἵχνος ἐρείδων,
 μὴ πόδες ἰμερόεντες ὑποχραίνοντο κονίης,
 μὴ πλοκάμων κυνήσιν ἐπιβρίσαντες ἐθειράς
 235 ὄξύτερον σπεύδοντος ἀναστέλλοιεν ἀήται.
 ἄρτι μὲν αἰπύδητα φιλοξείνων ναετήρων
 δώματα παπταίνων καὶ γείτονας ἐγγύθι νηοῦς
 ἄστεος ἀγλαίην διεμέτρεεν, ἔνθα μὲν αὐτῆς

Sonra aşınca Dardania ve Troia topraklarını,
ilerledi arkasına alarak İsmaris Gölü'nün ağzını,
geçti hızlıca Thrakların Pangaion Dağı'nı,
gördü kocasına düşkün Phyllis'in²⁰ yükselen gömütünü,
gördü onun dokuz kez gidip geldiği yolu, 215
hey gidi Phyllis, dört dönüyordun orada kocan için yana yakıla,
bekliyordun Demophon'un sağ salim dönüşünü,
Athene'nin topraklarından döneceği vakit geldiğinde.
Sonra Haimonialıların zengin topraklarından geçince,
çiçekli Akhaia toprakları çıktı önüne: 220
nice kahramanları besleyen Phthie ve geniş sokaklı Mykene.
Orada Erymanthos'un²¹ geçtiği çayırların baş ucunda,
görür gibi oldu Spartalı güzel kadını,
Atreusoğlu'nun Eurotas'ın sularına uzanan biricik kentini.
Bakınırken etrafına göz göze geldi kentin sevgili komşusu 225
Therapne'yle, tepenin gür ormanı altına kurulmuş kentle.
Oranın halkı yelken açmazdı uzaklara,
dingin denizde duyulmazdı kürek sesleri fazla,
demir atıp güzel körfezli kıyılara,
bağlamazlardı halatları, halbuki iyiydiler deniz işlerinde. 230
Hemencecik yıkandı o buz gibi ırmakta,
devam etti yoluna, dikkat ederek attığı adımlara,
o narin ayacıkları bulanmasını toza çamura,
hız aldığı vakit, sert rüzgar miğferini uçurup
dokunmasını kıvrımlı saçlarına. 235
Sonra süzdü konuksever halkın yüksek evlerini,
ve yanı başındaki komşu tapınakları,
inceledi kentin zarafetini,

χρύσειον ἔνδαπίης θηεύμενος εἶδος Ἀθήνης,
 240 ἔνθα δὲ Καρνείοιο φίλον κτέρας Ἀπόλλωνος
 οἶκον Ἀμυκλαίοιο παραγνάμψας Ἵακίνθου,
 ὃν ποτε κουρίζοντα σὺν Ἀπόλλωνι νοήσας
 δῆμος Ἀμυκλαίων ἠγάσσατο, μὴ Διὶ Λητῶ
 κυσαμένη καὶ τοῦτον ἀνήγαγεν: αὐτὰρ Ἀπόλλων
 245 οὐκ ἑκάη Ζεφύρω ζηλήμονι παῖδα φυλάσσω.
 γαῖα δὲ δακρύσαντι χαρίζομένη βασιλῆι
 ἄνθος ἀνηέξησε, παραίφασιν Ἀπόλλωνος,
 ἄνθος ἀριζήλοιο φερώνυμον ἠβητήρος.
 ἦδη δ' ἀγχιδόμοισιν ἐπ' Ἀτρεΐδαο μελάθροισιν
 250 ἴστατο θεσπεσίησιν ἀγαλλόμενος χαρίτεσσιν.
 οὐ Διὶ τοῖον ἔτικτεν ἐπήρατον υἷα Θυώνη:
 ἰλήκοις, Διόνυσε: καὶ εἰ Διός ἐσσι γενέθλης,
 καλὸς ἔην καὶ καὶ κείνος ἐπ' ἀγλαΐησι προσώπων.
 ἦ δὲ φιλοξείνων θαλάμων κληΐδας ἀνεῖσα
 255 ἔξαπίνης Ἑλένη μετεκίαθε δώματος αὐλήν
 καὶ θαλερῶν προπάροιθεν ὀπιτεύουσα θυράων
 ὡς ἴδεν, ὡς ἐκάλεσσε καὶ ἐς μυχὸν ἦγαγεν οἴκου
 καὶ μιν ἐφεδρήσσειν νεοπηγέος ὑψόθεν ἔδρης
 ἀργυρέης ἐπέτελλε: κόρον δ' οὐκ εἶχεν ὀπωπῆς
 260 ἄλλοτε δὴ χρύσειον ὀισαμένη Κυθερείης
 κοῦρον ὀπιτεύειν θαλαμηπόλον—ὄψε δ' ἀνέγνων,
 ὡς οὐκ ἔστιν Ἔρωσ: βελέων δ' οὐκ εἶδε φαρέτρην—
 πολλακί δ' ἀγλαΐησιν ἐυγλήνοισι προσώπων
 παπταίνειν ἐδόκευε τὸν ἡμερίδων βασιλῆα:
 265 ἄλλ' οὐχ ἡμερίδων θαλερῆν ἐδόκευεν ὀπώρην

gördü buralı Athene'nin altından heykelini,
ve Karneios²² Apollon'un değerli hazinesini 240
diz çöktü Amyklalı Hyakinthos'un²³ mabedinde,
bu genci vaktiyle Apollon ile birlikte gören
Amyklai halkı, şaşırmişti Leto'nun bunu Zeus'tan
hamile kalıp doğurmadığına. Ama Apollon biliyordu
kıskaç Zephyros'tan koruyamayacağını oğlanı, 245
toprak sevindirmek istedi ağlayan kralı,
bir çiçek fıskırttı kendinden, acılarını dindirsin diye Apollon'un,
çiçek aldı parlak delikanlının adını.
Paris vardı sonunda yandaki Atreusoğlu'nun sarayına,
tanrısal güzelliğiyle böbürlene böbürlene. 250
Yoktu böylesi: Thyone²⁴ vermemiştii Zeus'a böyle tatlı bir oğlan,
Hoş gör beni Dionysos! Zeus'un dölü olabilirsin olmasına,
ama, yüzünün güzelliğiyle gözleri kamaştırıyor o da.
Derken, Helene kaldırdı konuksever odasının sürgülerini,
fırladı yerinden sarayın avlusuna, 255
bakındı merakla güzel kapıların önüne,
görünce onu, seslenerek buyur etti içeriye,
oturmasını söyledi yeni yapılmış gümüş koltuğa,
gözlerini alamıyordu oğlandan bir türlü,
bir an gördüm sandı Kythereia'nın²⁵ 260
yardımcısı olan altın oğlanı, sonra anladı
onun Eros olmadığını, göremiydi ok sadağını,
bu sefer yüzünün ışıldayan güzelliğinde
gördüm sandı şarap kralını
ama göremiydi şarabın körpe meyvesinin 265

- πεπταμένην χαρίεντος ἐπὶ ξυνοχῆσι καρήνου.
 ὄψε δὲ θαμβήσασα τόσῃν ἀνενείκατο φωνήν:
 ξεῖνε, πόθεν τελέθεις; ἐρατὸν γένος εἶπε καὶ ἡμῖν.
 ἀγλαΐην μὲν ἔοικας ἀριζήλω βασιλῆι,
 270 ἀλλὰ τεῖν οὐκ οἶδα παρ' Ἀργείοισι γενέθλην.
 πᾶσαν Δευκαλίωνος ἀμύμονος οἶδα γενέθλην:
 οὐ Πύλον ἡμαθόεσσαν ἔχεις, Νηλήιον οὐδας,
 — Ἄντιλοχον δεδάηκα, τεῖν δ' οὐκ εἶδον ὄπωπῃν
 οὐ Φθίην χαρίεσσαν, ἀριστήων τροφὸν ἀνδρῶν:
 275 οἶδα περικλήιστον ὄλον γένος Αἰακιδάων,
 ἀγλαΐην Πηλῆος, ἔυκλείην Τελαμῶνος,
 ἦθεα Πατρόκλοιο καὶ ἠνορέην Ἀχιλῆος.
 τοῖα Πάριν ποθέουσα λιγύθροος ἔννεπε νύμφη:
 αὐτὰρ ὁ μελιχίην ἡμείβετο γῆρυν ἀνοίξας:
 280 εἴ τίνα που Φρυγίης ἐνὶ πείρασι γαῖαν ἀκούεις,
 Ἴλιον, ἣν πύργωσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων:
 εἴ τίνα που πολυόλβον ἐνὶ Τροίῃ βασιλῆα
 ἔκλυες εὐώδινος ἀπὸ Κρονίδαο γενέθλης:
 ἔνθεν ἀριστεύων ἐμφύλια πάντα διώκω.
 285 εἰμὶ, γύναι, Πριάμοιο πολυχρύσου φίλος υἱός,
 εἰμὶ δὲ Δαρδανίδης: ὁ δὲ Δάρδανος ἐκ Διὸς ἦεν,
 ᾧ καὶ ἀπ' Οὐλύμποιο θεοὶ ξυνήγονες ἀνδρῶν
 πολλὰκι θητεύουσι καὶ ἀθάνατοὶ περ ἐόντες:
 ὦν ὁ μὲν ἡμετέρης δωμήσατο τείχεα πάτρης,
 290 τείχεα μαρμαίροντα, Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.
 αὐτὰρ ἐγώ, βασιλεία, δικασπόλος εἰμὶ θεάων:
 καὶ γὰρ ἀκηχεμένησιν ἐπουρανίησι δικάζων

onun zarif alnını sardığını.

Ey sonra, çıkardı sesini şaşkın şaşkın:

“Ey yabancı, kimlensin sen? Bahşet bana soyunu.

Güzelliğiyle gözleri kamaştıran bir krala benziyorsun,
sanmam soyun Argoslulardan olsun.

270

Bilirim şanlı Deukalion soyunu teknil,

oturuyorsun kumsal Pylos'ta, Neleus'un²⁶ toprağında,

tanırım Antilokhos'u²⁷, ama görmedim senin yüzünü daha önce
ulu yiğitlere can veren alımlı Phthie'de,

bilirim Aiakos'ların²⁸ dillere destan soyunu teknil:

275

Peleus'un güzelliğini, Telamon'un namını,

Patroklos'un yumuşak huyunu, Akhilleus'un mertliğini”.

İşte bunları dedi tatlı sesli gelin, istedi Paris'i.

Paris de açtı o güzel ağzını ve dedi ki:

“Eğer Phrygia'nın sınırlarında duyduysan Ilion denen toprağı,

280

hani Apollon'la Poseidon surlarla çevirmişti onu,

eğer duyduysan Troia'daki varsıl kralı,

işittiyen bir yerlerden Kronos'un semereli soyunu,

işte orada krallık eder, soyumun işlerini sürdürürüm.

Ey kadın, ben bol altınlı Priamos'un canıym ciğeriym,

285

Dardanos soyundanım, Dardanos da Zeus'un soyundan,

tanrılar indi Olympos'tan aşağı, yiğitlerimize yardım etmeye,

köle gibi çalıştılar hem de ölümsüz oldukları halde:

Apollon ile Poseidon inşa etti babamızın surlarını,

o ışıl ışıl surları.

290

Bense tanrıçaların yargıcıyım, kraliçem.

Gökyüzündeki gergin tanrıçalara hakemlik ederken,

- Κύπριδος ἀγλαΐην καὶ ἐπήρατον ἦνεσα μορφήν,
 ἣ δὲ περικλήιστον, ἐμῶν ἀντάξιον ἔργων,
 295 νύμφην ἱμερόεσσαν ἐμοὶ κατένευσεν ὀπάσσαι,
 ἦν Ἑλένην ἐνέπουσι, κασιγνήτην Ἀφροδίτης,
 ἣς ἔνεκεν τέτληκα καὶ οἴδματα τόσσα περῆσαι.
 δεῦρο γάμον κεράσωμεν, ἐπεὶ Κυθήρεια κελεύει:
 μὴ με κατασχύνειας, ἐμὴν μὴ Κύπριν ἐλέγξης.
 300 οὐκ ἔρέω: τί δὲ τόσσον ἐπισταμένην σε διδάξω;
 οἴσθα γάρ, ὡς Μενέλαος ἀνάκιδός ἐστι γενέθλης:
 οὐ τοῖαι γεγάασιν ἐν Ἀργείοισι γυναῖκες,
 καὶ γὰρ ἀκιδνοτέροισιν ἀεζόμεναι μελέεσσιν
 ἀνδρῶν εἶδος ἔχουσι, νόθοι δ' ἐγένοντο γυναῖκες.
 305 ἔννεπεν: ἣ δ' ἐρόεσσαν ἐπὶ χθονὶ πῆξεν ὀπωπὴν
 δηρὸν ἀμηχανέουσα καὶ οὐκ ἠμίβετο νύμφη.
 ὄψε δὲ θαμβήσασα τόσῃν ἀνευείκατο φωνήν:
 ἀτρεκέως, ὦ ξεῖνε, τεῆς ποτε πυθμένα πάτρης
 τὸ πρὶν ἐδωμήσαντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων;
 310 ἦθελον ἀθανάτων δαιδάλαμα κεῖνα νοῆσαι
 καὶ νομὸν οἰοπόλοιο λιγύπνοον Ἀπόλλωνος,
 ἔνθα θεοδμήτοισι παρὰ προθύροισι πυλάων
 πολλάκις εἰλιπόδεσσιν ἐφέσπετο βουσὶν Ἀπόλλων.
 ἀγρέο νῆν Σπάρτηθεν ἐπὶ Τροίην με κομίζων.
 315 ἔψομαι, ὡς Κυθήρεια γάμων βασιλεία κελεύει.
 οὐ τρομέω Μενέλαον, ὅταν Τροίη με νοήσῃ:
 τοίην συνθεσίην καλλίσφυρος ἔννεπε νύμφη.
 νύξ δέ, πόνων ἄμπαυμα μετ' ἠελίοιο κελεύθους,
 ὕπνον ἐλαφρίζουσα, παρήρορον ὤπασεν ἠῶ
 320 ἀρχομένην: δοιὰς δὲ πύλας ὤϊξεν ὄνειρων,

övdüm Kypris'in alımını, o güzelim yüzünü,
söz verdiydi bana göndereceğini yaptığının karşılığını,
Helene denen o güzel, ihtişamlı gelini, 295
Aphrodite'nin kız kardeşini.
Katlandım onun uğruna denizleri aşmaya,
gel atalım evlilik düğümünü, çünkü böyle buyurdu Kythereia,
hor görme beni, yüzünü kara çıkarma Kypris'imin.
Susuyorum artık! Her şeyi biliyorsun, daha ne diyeyim ki sana? 300
Bilmez misin Menelaos'un korkak bir soydan geldiğini!
Argos'ta doğmuş kadınların hiçbiri benzemez sana,
çelimsiz uzuvları serpildiğinde bile
andırırlar erkeği, kadınlıkları sayılmaz bunların".
İşte böyle konuştu Paris. Kadın da o işveli bakışını yere dikti, 305
kafası bulandı, konuşmadı uzunca bir süre,
en sonunda çıkardı sesini şaşıra şaşıra:
"Ey yabancı, demek Poseidon ile Apollon attı
senin baba toprağının temelini!
Keşke göreydim ölümsüzlerin o şaheserini, 310
göreydim koyun güden Apollon'un esintili çayırını,
orada, tanrı elinden çıkma geçitlerin hemen yanında
Apollon güderdi paytak sığırlarını çoğu zaman.
Haydi götür beni Sparta'dan Troia'ya!
Uyacağım evlilikler kraliçesi Kythereia'nın buyurduğuna, 315
madem Troia bilir tanır beni, korkmam artık Menelaos'tan".
İşte böyle ant içti ince bilekli Helene.
Ve güneşin yolculuğu sona erince, uyuttu dertleri gece,
hafifletti uykuları, getirdi göçerkonar şafağı,
açtı rüyaların çift kapısını, 320

τὴν μὲν ἀληθείης—κεράων ἀπελάμπετο κόσμος—
 ἔνθεν ἀναθρόσκουσι θεῶν νημερτέες ὄμφαί,
 τὴν δὲ δολοφροσύνης, κενεῶν θρέπτειραν ὄνειρων.
 αὐτὰρ ὁ ποντοπόρων Ἑλένην ἐπὶ σέλματα νηῶν
 325 ἐκ θαλάμων ἐκόμισσε φιλοξίνου Μενελάου,
 κυδιῶν δ' ὑπέροπλον ὑποσχεσίη Κυθερείης
 φόρτον ἄγων ἔσπευδεν ἐς Ἴλιον ἰωχιμοῖο.
 Ἑρμιόνη δ' ἀνέμοισιν ἀπορρίψασα καλύπτρην
 ἵσταμένης πολὺδακρυς ἀνέστεινεν ἠριγενεΐης,
 330 πολλὰκι δ' ἀμφιπόλους θαλάμων ἔκτοσθε λαβοῦσα,
 ὄξύτατον βοόωσα τόσῃν ἀνενείκατο φωνήν:
 παῖδες, πῆ με λιποῦσα πολύστονον ᾤχετο μήτηρ,
 ἢ χθιζὸν σὺν ἐμοὶ θαλάμων κληίδας ἐλοῦσα
 ἔδραθεν ὑπνώουσα καὶ ἐς μίαν ἦλυθεν εὐνήν;
 335 ἔννεπε δακρυχέουσα, συνωδύροντο δὲ παῖδες,
 ἀγρόμεναι δ' ἐκάτερθεν ἐπὶ προθύροισιν ἐρύκειν
 Ἑρμιόνην στενάχουσαν ἐπειρήσαντο γυναῖκες:
 τέκνον ὀδυρομένη, γόον εὔνασον. ὦϊετο μήτηρ,
 νοστήσει παλίνορσος; ἔτι κλαίουσα νοήσεις.
 340 οὐχ ὀράας; γοεραὶ μὲν ἐπιμούουσιν ὀπωπαί,
 πυκνὰ δὲ μυρομένης θαλεραὶ μινύθουσι παρειαί.
 ἢ τάχα νυμφάων ἐς ὀμήγυριν ἀγρομενάων
 ἦλυθεν, ἰθείης δὲ παραπλάζουσα κελεύθου
 ἵσταται ἀσχαλώουσα, καὶ ἐς λειμῶνα μολοῦσα
 345 ὥράων δροσόεντος ὑπὲρ πεδίοιο θαάσσει,
 ἢ χροῖα πατρώοιο λοεσσομένη ποταμοῖο
 ᾤχετο καὶ δῆθυνεν ἐπ' Εὐρώταο ρέεθροις.
 τοῖα δὲ δακρύσασα πολύστονος ἔννεπε κούρη;

hakikatin kapısıydı biri, koca dünya parlıyordu onun kanatlarından,
fırılıyordu tanrıların yalansız sözleri oradan,
düzenbazlığın kapısıydı öteki, boş rüyaların anası.

Derken, Paris, denizleri aşan gemilerin sırtında,
alıp götürdü Helene'yi konuksever Menelaos'un sarayından, 325

Kythereia'nın sözüyle gerine gerine,
çarçabuk sırtlandı Ilion'a kan ağlatan yükü.

Ve Hermione²⁹, kaldırıp attı duvağını rüzgarlara,
gün doğarken boğuldu hıçkırıklara, 330
çağırıldı odalarından hizmetçileri dışarıya,
çınlattı ortalığı sesiyle bağıra çağıra:

“Kızlar, aklım almıyor, annem bırakıp gitti beni acılar içinde, öyle mi?
Oysa ki, daha dün kapıların sürgülerini kaldırdı,
aynı yatağa girdi benimle, uyuduk birlikte”.

İşte böyle dövündü o, kızlar da göz yaşları döktüler onunla, 335
toplandılar kemerli kapıların iki yanına,
acıyla yanan Hermione'yi yatıştırmaktı niyetleri:

“Ah zavallı yavrum, bırak artık ağlamayı, annen gitti,
göreceksin o dönecek evine gerisingeri, hem de acın soğumadan.

Görmüyor musun, kapanıyor yaş dolu gözlerin, 340
ağlamaktan süzölmüş o dolgun yanakların.

Hem ne biliyorsun, belki annen kadınların toplandığı yere gitti,
amma, şaşırıldı doğruca giden yolu,

dikildi kaygıyla önce, sonra gitti çayırılık alana,
oturdu saatlerin çiy kaplı düzlüğüne, 345

ya da, vardı baba ırmağına bedenini yıkamaya,
derken, oyalandı Eurotas'ın sularında”.

Ardından acı yüklü kız şunları dedi hıçkıra hıçkıra:

οἶδεν ὄρος, ποταμῶν ἐδάη ῥόον, οἶδε κελεύθους
 350 ἐς ῥόδον, ἐς λειμῶνα: τί μοι φθέγγεσθε, γυναῖκες;
 ἀστέρες ὑπνώουσι, καὶ ἐν σκοπέλοισιν ἰαύει:
 ἀστέρες ἀντέλλουσι, καὶ οὐ παλίνορσος ἰκάνει.
 μητὲρ ἐμή, τίνα χῶρον ἔχεις; τίνα δ' οὖρα ναίεις;
 πλαζομένην θῆρες σε κατέκτανον; ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
 355 θῆρες ἀρίζηλοιο Διὸς τρομέουσι γενέθλην
 ἤριπες ἐξ ὀχέων χθαμαλῆς ἐπὶ νῶτα κονίης
 σὸν δέμας οιοπόλοισιν ἐνὶ δρυμοῖσι λιποῦσα;
 ἀλλὰ πολυπρέμων ξυλόχων ὑπὸ δάσκιον ὕλην
 δένδρεα παπτήνασα καὶ αὐτῶν μέχρι πετήλων
 360 σὸν δέμας οὐκ ἐνόησα: καὶ οὐ νεμεσίζομαι ὕλη.
 μὴ διεροῖς στονόεντος ἐπ' Εὐρώταο ρεέθροις
 νηχομένην ἐκάλυψεν ὑποβρυχίην σε γαλήνῃ;
 ἀλλὰ καὶ ἐν ποταμοῖσι καὶ ἐν πελάγεσσι θαλάσσης
 νηιάδες ζώουσι καὶ οὐ κτείνουσι γυναῖκας.
 365 ὥς ἢ μὲν στενάχιζεν: ἀνακλίνουσα δὲ δειρήν
 ὕπνον ἔπνει, θανάτοιο συνέμπορον: ἦ γὰρ ἐτύχθη
 ἄμφω ἀναγκαίῃ ξυνήϊα πάντα λαχόντε
 ἔργα παλαιότεροιο κασιγνήτοιο διώκειν.
 ἔνθεν ἀκηχεμένοισι βαρυνόμεναι βλεφάροισι
 370 πολλάκις ὑπνώουσιν, ὅτε κλαίουσι, γυναῖκες.
 ἢ μὲν ἀλητεύουσα δολοφροσύνησιν ὄνειρων
 μητέρα παπταίνειν ὠίσατο, τοῖα δὲ κούρη
 ἴαχε θαμβήσασα καὶ ἀχνυμένη περ ἐοῦσα:
 χθιζὸν ὀδυρομένην με δόμων ἔκτοσθε φυγοῦσα
 375 κάλλιπες ὑπνώουσαν ὑπὲρ λεχέων γενετήρος.

“Annem bilir tepeyi, tanır ırmakların gürleyen sesini, bilir güller bahçesine
giden sokağı, çayıra giden yolu. Bana neyi anlatıyorsunuz hanımlar? 350
Yıldızlar uyur, o, denize sivrilen kayada eder sabahı,
yıldızlar uyanır, gene gelmez geri.
Anneciğim, hangi topraklardasın şimdi? Evin barkın nerede?
Yoksa, yolunu şaşırдың da kurda kuşa mı yem oldun?
Oysa, yabanıllar bile titrerler ışıltılı Zeus’un dölü önünde. 355
Yoksa arabadan yuvarlanıp aşağıya, tozun toprağın içine,
bedenini ıssız fundalıklara mı teslim ettin?
Didik didik ettim çok gövdeli koruluğun ağaçlarını
derin ormanda, yapraklarına varana dek,
göremedim bedenini, artık kızmıyorum ormana. 360
Yoksa, kan ağlatan Eurotas’ın korkunç sularında
yüzerken tatlı su seni içine mi çekti?
Ama Naiadlar ölmezler, yaşarlar ırmaklarda,
denizin derinliklerinde bile”.
İşte böyle inledi kız, sonra attı boynunu geriye, 365
soludu uykuyu, ölümün can ciğer arkadaşını,
kader istedi ki, bu ikisinin³⁰ her şeyi bir olsun,
küçük olan, büyük kardeşin yaptıklarını yapsın.
Derken, kız yumdu yorgun gözlerini,
daldı uykuya kadınlar dövünürken, 370
oyunbaz rüyalarda gezinirken,
annesini gördüm sandı,
şaşırdı, sayıklamaya başladı çılgık çılgığa:
“Dün, kodun gittin beni acılar içinde,
bıraktın doğduğum karyolada uykuda, 375

ποῖον ὄρος μεθέηκα; τίνας προλέλοιπα κολώνας;
 οὕτω καλλικόμοιο μεθ' ἁρμονίην Ἀφροδίτην Ἀφροδίτης;
 τοῖα δὲ φωνήσασα προσέννεπε Τυνδαρεώνη;
 τέκνον ἀκηχεμένη, μὴ μέμφοο δεινὰ παθούσῃ;
 380 ὁ χθιζὸς με μολῶν ἀπατήλιος ἦρπασεν ἀνήρ.
 ἔννεπεν. ἡ δ' ἀνόρουσε καὶ οὐχ ὀρώωσα τιθήνην
 ὄξυτέρῃ πολὺ μᾶλλον ἀνεβρυχήσατο φωνῇ;
 ἡερίης, ὄρνιθες, εὐπτερα τέκνα γενέθλης,
 εἶπατε νοστήσαντες ἐπὶ Κρήτην Μενελάω;
 385 χθιζὸν ἐπὶ Σπάρτην τις ἀνὴρ ἀθεμίστιος ἐλθῶν
 ἀγλαΐην ξύμπασαν ἑῶν ἀλάπαξε μελάθρων.
 ὣς ἡ μὲν πολὺδακρυς ἐς ἡέρα φωνήσασα,
 μητέρα μαστεύουσα, μάτην ἐπλάζετο κούρη.
 καὶ Κικόνων πτολίεθρα καὶ Αἰολίδος πόρον Ἑλλης
 390 Δαρδανίης λιμένεσσιν ὁ νυμφίος ἤγαγε νύμφην.
 πυκνὰ δὲ τίλλε κόμην, χρυσέην δ' ἔρριψε καλύπτρην
 Κασσάνδρην νεόφοιτον ἀπ' ἀκροπόλιος ἰδοῦσα.
 Τροίῃ δ' ὑψιδόμων πυλέων κληΐδας ἀνεῖσα
 δέξατο νοστήσαντα τὸν ἀρχέκακον πολίτην.

bakmadığım dağ, tepe kaldı mı?

Güzel bukleli Aphrodite'nin aşkının peşine mi düştün yoksa?"

Tyndareos'un kızı çıkageldi ve dedi ki:

"A benim boynu bükük yavrum, sakın suçlama beni, fenalıklara uğramış anneni!

Dün, düzenbaz bir adam geldi kaçırdı beni". 380

O böyle konuştu, kızcağız fırladı yatağından, baktı göremedi anacığını,
yürekleri delen sesiyle kopardı kıyameti:

"Kuşlar, göğün kanatlı yavrucakları,

varın gidin Girit'e, şunları deyin Menelaos'a:

dün, ırz düşmanı bir adam geldi Sparta'ya, 385

geldi kirletti sarayın olanca şanını!"

Kızcağız bunları ilettiler göğe, gözyaşlarını döke döke,
anacığını arayan gözleri döneldi nafile.

Gelgelelim, damat götürdü gelini Kikonlar'ın kentine,
Aiolisli Helle'nin geçidine, Dardania'nın limanlarına. 390

Kassandra yoldu saçlarını, attı altından duvağını
akropolisten, görür görmez geleni.

Lakin Troia kaldırdı yüksek kapılarının sürgülerini,
aldı içeri yurduna dönen acıların kaynağı evladını!

Notlar

- 1 Troya Ovası'nda akan Skamandros Irmağı'nın diğer adı.
- 2 Troya'da bir dağ.
- 3 Helene.
- 4 İda Dağı'ndaki tepelerden birinin adı.
- 5 Teselyalılar.
- 6 Ölümlülerin en güzeli sayılan Ganymedes'i Zeus, tanrılar sofrasına şarap sunucusu olarak görevlendirmiştir.
- 7 Thetis.
- 8 Nereus ve Doris'in kızı.
- 9 Helikon'da efsanevi bir kralın adı.
- 10 Burada kastedilen Kentauros, Pelion'da mağarası olan Kheiron'dur.
- 11 Kandırma ve ikna etme tanrıçası Peitho, Aphrodite'nin arkadaşıdır.
- 12 Achilleus'u yetiştiren Kheiron, Peleus ile Thetis'in evlenmesini salık veren kişidir.
- 13 Okyanus Irmağı'nın ötesinde, geceyle gündüzün sınırlarında oturan ince sesli periler. Bunların görevi, altın elmaların olduğu bahçeyi korumaktır.
- 14 Aphrodite'nin *epithet*'i.
- 15 Savaş tanrısı Ares'in çevresinde bulunan bir tanrıçadır.
- 16 Aphrodite.
- 17 Athene.
- 18 Troya Savaşı'nda tahta atı yapan kişi.
- 19 Paris.
- 20 Thrak Kralı'nın kızı. Theseus'un oğlu Demophon, Troya'dan Atina'ya giderken Phyllis ile evlenmiş ve geri döneceğine dair söz vererek onu bırakmıştır. Phyllis de kocası geri dönecek mi diye kıyıya dokuz kez gidip gelmiştir.
- 21 Arkadia'da bir nehir.
- 22 Apollon'a Kyrene'de verilen bir *epithet*.
- 23 Apollon'un sevgili arkadaşı, bir gün disk atmada yarışırken, yel tanrı Zephyros Apollon'un genç delikanlıya olan sevgisini kıskandığı için hızla eserek diskin Hyakinthos'a çarpmasını sağlamıştır. Hyakinthos'un öldüğü yerde bir çiçek açmış ve buna sümbül denmiştir.
- 24 Semele.
- 25 Aphrodite.
- 26 Poseidon'un oğlu.
- 27 Nestor'un oğlu. Helene'nin taliplerinden biri.
- 28 Zeus ile Aigina'nın oğlu olan Aiokos, Achilleus'un dedesi olarak bilinir.
- 29 Helene'nin kızı.
- 30 Ölüm ve uyku ikiz kardeşler.